

LATVIJAS REPUBLIKAS SATVERSMES TIESAS KOLĒGIJA

Jura Alunāna iela 1, Rīga, LV 1010

Tālrunis: 67830735, 67210274 Fakss: 67830770
e-mail: tiesa@satv.tiesa.gov.lv

LĒMUMS PAR ATTEIKŠANOS IEROSINĀT LIETU

Rīgā

2015. gada 6. martā

Satversmes tiesas 3. kolēģija šādā sastāvā: kolēģijas priekšsēdētājs Kaspars Balodis, tiesneši Sanita Osipova un Ineta Ziemele,
kolēģijas sēdē izskatījusi Satversmes tiesā saņemto [...] (turpmāk – Pieteikuma iesniedzēja) pieteikumu par lietas ierosināšanu (pieteikums Nr. 19/2015),

konstatēja:

1. Pieteikuma iesniedzēja lūdz Satversmes tiesu atzīt 2014. gada 17. decembra likuma „Grozījumi likumā „Par nodokļiem un nodevām”” XI nodaļu „Juridiskās personas nokavēto nodokļu maksājumu atlīdzināšana” (turpmāk – apstrīdētās normas) par neatbilstošu Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk – Satversme) 1., 91., 92. un 105. panta pirmajam teikumam, un par spēkā neesošu no pieņemšanas brīža.

2. Apstrīdētās normas (likuma „Par nodokļiem un nodevām” 60. – 62. pants), reglamentē kārtību, kādā budžetam atlīdzināms juridiskās personas nokavētais nodokļu maksājums no personas, kura ir bijusi šīs juridiskās personas valdes loceklis laikā, kad attiecīgie nokavētie nodokļu maksājumi ir izveidojušies.

Apstrīdētajās normās ir ietverts regulējums par:

1) gadījumiem, kad Valsts ieņēmumu dienestam (turpmāk – VID) ir tiesības uzsākt procesu par juridiskās personas nokavēto nodokļu maksājumu atlīdzināšanu budžetam no attiecīgā juridiskās personas valdes locekļa;

2) to, kādā kārtībā juridiskajai personai un valdes loceklim, kura pilnvaru laikā nokavētie nodokļu maksājumi izveidojušies, paziņojams par uzsākto procesu un no tā izrietošās sekas;

3) lēmuma par nokavēto nodokļu maksājumu atlīdzināšanu sastādīšanas priekšnoteikumiem, šā lēmuma apstrīdēšanas un pārsūdzēšanas kārtību;

4) lēmuma par nokavēto nodokļu maksājumu atlīdzināšanu izpildi.

3. Atbilstoši Satversmes tiesas likuma 20. panta piektajai daļai, lemjot par to, vai uz saņemtā pieteikuma pamata lieta ir ierosināma, kolēģija izvērtē, vai:

1) lieta ir piekritīga Satversmes tiesai;

2) iesniedzējs ir tiesīgs iesniegt pieteikumu;

3) pieteikums atbilst Satversmes tiesas likuma 18. – 19.³ panta prasībām;

4) pieteikums nav iesniegts par jau izspriestu prasījumu;

5) pieteikumā ietvertais juridiskais pamatojums un faktisko apstākļu izklāsts pēc būtības ir mainījies salīdzinājumā ar iepriekš iesniegto pieteikumu, par kuru lēmusi kolēģija.

4. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 16. panta 1. punktu Satversmes tiesa izskata lietas par likumu atbilstību Satversmei. Tādējādi Pieteikuma iesniedzēja prasījums izvērtēt likuma normas atbilstību Satversmei ir piekritīgs Satversmes tiesai.

5. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 17. panta pirmās daļas 11. punktu persona Satversmē noteikto pamattiesību aizskāruma gadījumā var iesniegt pieteikumu Satversmes tiesā. Līdz ar to Pieteikuma iesniedzēja ir tiesīga iesniegt pieteikumu Satversmes tiesā, ievērojot konstitucionālajai sūdzībai Satversmes tiesas likumā noteiktās prasības.

6. Konstitucionālajai sūdzībai jāatbilst Satversmes tiesas likuma 18. un 19.² pantā noteiktajām prasībām.

6.1. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 19.² panta pirmo daļu un sestās daļas 1. punktu Pieteikuma iesniedzējai ir jānorāda viņas pamattiesību aizskārums. Proti, jāpamato, ka apstrīdētās normas tieši viņai rada Satversmē noteikto pamattiesību aizskārumu. Turklāt persona var vērsties Satversmes tiesā vienīgi savu pamattiesību aizskāruma gadījumā, nevis ar sūdzību vispārības labā (*actio popularis*).

Pieteikuma iesniedzēja ir SIA [...] valdes locekle. Pieteikuma iesniedzēja norāda, ka viņa ir apstrīdēto normu tiešā adresāte, kuras pamattiesības, iespējams, tiks aizskartas nākotnē. Tās tikšot aizskartas gadījumā, ja viņas vadītā juridiskā persona neatlīdzinās nokavēto nodokļu maksājumu. Tad VID būšot tiesības uzsākt procesu par juridiskās personas nokavēto nodokļu maksājumu atlīdzināšanu budžetam no personas, kura ir bijusi šīs juridiskās personas valdes loceklis laikā, kad nokavēti attiecīgie nodokļu maksājumi.

No pieteikuma un tam pievienotajiem dokumentiem izriet, ka apstrīdētās normas Pieteikuma iesniedzējai nav piemērotas. Līdz ar to iespējamais pamattiesību aizskārums brīdis nav fiksēts ar apstrīdēto normu piemērošanas aktu.

Pieteikumā nav sniegts pamatojums tam, ka attiecībā uz Pieteikuma iesniedzēju būtu iestājušies likuma „Par nodokļiem un nodevām” 60. panta pirmajā daļā ietvertie nosacījumi, lai tiktu uzsākts process par juridiskās personas nokavēto nodokļu maksājumu atlīdzināšanu. Pieteikumā aprakstīts, kā apstrīdētās normas varētu aizskart jebkuras tādas personas tiesības, kura ir juridiskās personas valdes loceklis. Taču pieteikumā nav pamatots, kādā veidā katra no apstrīdētajām normām aizskars tieši Pieteikuma iesniedzējas pamattiesības. Tātad konkrētajā gadījumā persona ir vērsusies Satversmes tiesā nevis sakarā ar savu pamattiesību aizskārums, bet gan ar sūdzību vispārības labā (*actio popularis*).

Līdz ar to pieteikums neatbilst Satversmes tiesas likuma 19.² panta pirmās daļas un sestās daļas 1. punkta prasībām.

6.2. Pieteikuma iesniedzēja uzskata, ka nākotnē iespējamais pamattiesību aizskārums radīs viņai būtisku kaitējumu. Turklāt nepastāvot vispārējie tiesību aizsardzības līdzekļi, ar kuriem viņai būtu iespējams aizstāvēt savas aizskartās pamattiesības.

Ja konstitucionālās sūdzības (pieteikuma) izskatīšana ir vispārsvērīga vai ja tiesību aizsardzība ar vispārējiem tiesību aizsardzības līdzekļiem nevar novērst būtisku kaitējumu sūdzības iesniedzējam, Satversmes tiesa saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 19.² panta trešo daļu var lemt par sūdzības (pieteikuma) izskatīšanu, pirms ir izmantoti visi vispārējie tiesību aizsardzības līdzekļi.

Minētā tiesību norma paredz Satversmes tiesas kolēģijai tiesības lemt par pieteikuma izskatīšanu, pirms ir izmantoti visi vispārējie tiesību aizsardzības līdzekļi.

Saskaņā ar likuma „Par nodokļiem un nodevām” 61. panta septīto un astoto daļu VID amatpersonas lēmumu par nokavēto nodokļu maksājumu atlīdzināšanu

var apstrīdēt VID ģenerāldirektoram. Savukārt VID ģenerāldirektora lēmumu Administratīvā procesa likumā noteiktajā kārtībā var pārsūdzēt tiesā.

Pieteikumā nav sniegts pamatojums tam, kāpēc apstrīdētajās normās ietvertais regulējums par to, kādā kārtībā apstrīdams un pārsūdzams lēmums par nokavēto nodokļu maksājumu atlīdzināšanu, novērstu būtisko kaitējumu, kas Pieteikuma iesniedzējai, iespējams, varētu rasties nākotnē. Turklāt Pieteikuma iesniedzēja nav pamatojusi to, ka šis būtiskais kaitējums būs nenovēršams. Pieteikumā nav arī minēti apsvērumi, kuru dēļ apstrīdētās normas būtu izvērtējamas tieši šobrīd, proti, pirms to iespējamās piemērošanas nākotnē.

Līdz ar to pieteikums neatbilst Satversmes tiesas likuma 19.² panta trešās daļas prasībām.

Ņemot vērā konstatēto un pamatojoties uz Satversmes tiesas likuma 20. panta piektās daļas 3. punktu, Satversmes tiesas 3. kolēģija

n o l ē m a :

atteikties ierosināt lietu pēc [...] pieteikuma (pieteikums Nr. 19/2015).

Lēmums nav pārsūdzams.

Satversmes tiesas 3. kolēģijas priekšsēdētājs

K. Balodis